

Asia: Asia VN/4219/2023

Lausuntopyyntö peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistiosta

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Suomen Tieyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Suomen Tieyhdistyksen jäsenneuvonta saa viikoittain yhteydenottoja tiekunnilta, joissa toistuvat samat tiekuntien pankkipalveluja koskevat kysymykset ja ongelmat.

Suurin ongelma on y-tunnuksen puuttuminen. Tieyhdistys ymmärtää pankkien velvollisuuden asiakkaiden tunnistamiseen, mutta silloin y-tunnuksen pitäisi olla tiekuntien saatavilla. Nyt sen saa verohallinnolta vain verotuksellista tarkoitusta varten. Kokouspalkkioiden maksaminen on tällainen tarkoitus, koska ne on ilmoitettava tulorekisteriin, mutta iso osa tiekunnista toimii täysin talkootyönä eikä palkkioita makseta.

Maanmittauslaitos on antanut jokaiselle suomalaiselle tiekunnalle ne yksilöivät tunnisteet eli käyttöoikeusyksikkötunnuksen. Valitettavasti pankeissa ei tätä tiedetä ja vaikka tiedettäisiinkin, ei pankkien tietojärjestelmä hyväksy kuin henkilötunnuksen tai y-tunnuksen.

Tieyhdistys on ollut asiasta toistuvasti yhteydessä Finanssivalvontaan ja Verohallintoon. Finanssivalvonta on antanut 25.5.2020 aiheeseen liittyen ohjekirjeen, jossa todetaan rahanpesun osalta vähäisen riskin sisältävien tiekuntien ym. yhteisetuoksien osalta voidaan käyttää kevennettyä tunnistamismenettelyä. Valitettavasti kaikki pankit eivät ole tätä huomioineet ja pankkien puolelta tulleiden tietojen mukaan myös Finanssivalvonta on kiristänyt tulkintaansa em. ohjekirjeen jälkeen. Tieyhdistyksen tiedossa ei ole Finanssivalvonnan asiakirjaa, jossa tulkintaa olisi kiristetty, mutta pankit ovat yhteneväisesti kertoneet tällaisesta vaatimuksesta tai tulkinnasta.

Tieyhdistys muistuttaa yksityisteitä hallinnoivien tiekuntien olevan lakisäätteisiä elimiä, eikä kyse ole siten vapaaehtoisesta toiminnasta. Tiekuntia on noin 57 000 kpl eli kyse ei ole pienen joukon ongelmasta.

Keskimääräisen tiekunnan toimintabudjetti on muutama tuhat euroa vuodessa ja osakkailta kerättävillä tiemaksuilla katetaan tienhoito- ja hallintokuluja. Riskiä rahanpesulle ei näin pienten summien ollessa kyseessä voida pitää todellisena riskinä.

Tieyhdistyksen käsityksen mukaan arviomuistiossa on hyvin löydetty ne ongelmat, jotka vaivaavat tiekuntia.

Yksittäisten pankkien yhteydenotoissa tiekuntiin esiintyy myös muunlaisia ongelmia, kuten vaaditaan kaikkien tieosakkaiden henkilötunnuksia. Tätä tietoa tiekunnilla ei ole, eikä tiekunta siten voi niitä pankeille luovuttaa.

Lisäksi on havaittu eroja pankkivalvontaa tekevästä viranomaisesta riippuen. Suurimpien pankkien eurooppalaisen valvontaviranomaisen tulkinnoissa on eroa pienempiä pankeja valvovan Finanssivalvonnan toimintaan.

Tieyhdistys katsoo, että tiekunnille tulisi mahdollistaa pankkipalvelujen saaminen em. käyttöoikeusyksikkötunnuksen avulla tunnistautumalla. Kyse on 100 % yksilöivä viranomaisen myöntämä tunniste, joka on jokaisen saatavilla kiinteistötietojärjestelmästä. Toisena, mutta työläännä ja kustannuksia aiheuttavana vaihtoehtona Tieyhdistys katsoo, että tiekunnille ja muille yhteisetuksille tulisi mahdollistaa y-tunnuksen saaminen pelkästään pankkiasioinninkin mahdollistamiseksi.

Suomen Tieyhdistys on huolissaan myös pankkipalveluiden hinnoittelusta silloin kun pankki siirtää tiekunnan yritysasiakkaaksi. Pienemmissä tiekunnissa pankkipalvelujen vuotuiset kulut ovat kohonneet yhtä suuriksi kuin tien talviset auraukset. Tieyhdistyksen käsityksen mukaan tällainen voi johtaa siihen, että tiekunnan pankkiasioiden hoitoon ryhdytään käyttämään menettelyjä, jotka eivät täytä tunnistamisen vaatimuksia.

Tieyhdistys on huolissaan myös tiekuntien lainansaannin vaikeutumisesta. Tiekunnat tarvitsevat lainarahoitusta perusparannushankkeidensa läpiviemiseksi. Valtion avustuksiin kuuluu omarahoitusosuus ja valtion avustuksenkin osalta kulut on ensin maksettava, jonka jälkeen niitä vastaan voidaan saada avustusta ELY-keskuksilta. Pankkien epävarmuus tiekuntien tunnistautumisen osalta heijastuu lainoituksen saatavuuteen.

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 3)?

-

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosääntely

Kommenttinne hyvää pankkitapaa ja sopimusehtosääntelyä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 4)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva sääntely

Kommenttinne luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 5)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

Kommenttinne talletuspankkien yhteenliittymälainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 6)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

6. Luottolaitosten yhteisölaite

Kommenttinne luottolaitosten yhteisölainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 7)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

7. Muut havainnot ja huomiot

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille muita kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä havaintoja ja huomioita arviomuistioon liittyen.

-

Takalammi Simo
Suomen Tieyhdistys ry